

خرید کتاب های کنکور

با تخفیف ویژه

و

ارسال رایگان

Medabook.com

+

یک جله تماس تلفنی رایگان

با مشاوران رتبه برتر

برای انتخاب بهترین منابع

دبیرستان و کنکور

۰۲۱ ۲۸۴۲۵۲۱۰

آزمون (۱) نوبت اول

الف) قلمرو زبانی (۷ نمره)

۱/۵

معنای واژه‌های مشخص شده را بنویسید.
 الف) بنده همان به که ز تقصیر خویش
 ب) گفت: از بهر غرامت جامه‌ات بیرون کنم
 پ) این مخارج قریب شش ماه من بود.
 ت) چشمه آب سرد در تموز سوزان کویر
 ث) هر کسی از ظن خود شد یار من
 ج) خانه‌ای کاو شود از دست اجانب آباد

۱

۰/۷۵

در کدام گزینه‌ها غلط املایی وجود دارد؟ آنها را اصلاح کنید.
 الف) سینه خواهم شرحه شرحه از فراغ
 ب) تمحیدات اثر عین‌القضات همدانی است.
 پ) کافور بر آن ضماد کردند.
 ت) آن خانه که بیت‌الهنز است.

۲

۰/۷۵

از میان گروه کلمه‌های زیر واژه‌های نادرست را بیابید و درست آنها را بنویسید.
 «مواحب خداداد (درس ۹) - اتراق و ساکن شدن (درس ۸) - نهس و شرم (درس ۵) - دست عنابت (درس ۱) - ذوالجلال و بزرگ (درس ۲) - فغان و ناله (درس ۵)»

۳

۱

ترکیب‌های وصفی و اضافی را مشخص کنید.
 الف) همه موجودات
 ب) درخت دوستی
 پ) نقش گزارشگر
 ت) دوره دوم

۴

۰/۵

وابسته و وابسته در عبارت زیر را بیابید و بنویسید از چه نوعی است؟
 «اجاق کهنه بسیار قدیمی داشت که همیشه از آن استفاده می‌کرد.»

۵

۰/۵

باتوجه به جمله زیر به پرسش‌ها پاسخ دهید.
 «سرهنگ محمدی ده فرسنگ راه را با سربازان شجاع خود پیمود.»
 الف) کدام واژه «ممیز» است؟
 ب) در گروه اسمی «سربازان شجاع خود» هسته کدام است؟

۶

۰/۵

ضمیر مشخص شده در بیت زیر چه نقش‌های دستوری‌ای می‌تواند داشته باشد؟ توضیح دهید.
 «ملکا ذکر تو گویم که تو پاکی و خدایی / نروم جز به همان ره که توام راه‌نمایی»

۷

۰/۵

در ابیات داده شده فعل‌ها را مشخص کنید.
 الف) نی حدیث راه پرخون می‌کند / قصه‌های عشق مجنون می‌کند
 ب) همه عزّی و جلالی، همه علمی و یقینی / همه نوری و سروری، همه جودی و جزایی

۸

۱

اجزای اصلی جمله را در مصراع «آن کسی را که در این ملک، سلیمان کردیم» بیابید.

۹

آزمون (۴) نوبت اول

۰/۷۵

باتوجه به آرایهٔ مقابل بیت‌ها درست یا نادرست بودن هریک از آنها را مشخص کنید.

(درس ۱)

نادرست درست

الف) ای مرغ سحر! عشق ز پروانه بیاموز / کان سوخته را جان شد و آواز نیامد (تلمیح)

(درس ۱)

نادرست درست

ب) چه غم دیوار امت را که دارد چون تو پشتیبان / چه باک از موج بحر آن را که باشد نوح کشتیبان (تلمیح)

(درس ۱)

نادرست درست

پ) همه از بهر تو سرگشته و فرمانبردار / شرط انصاف نباشد که تو فرمان نبری (تلمیح)

۱۱

۰/۵

درستی و نادرستی گزینه‌های زیر را از جهت داشتن هر دو آرایه مشخص کنید.

نادرست درست

الف) بنیاد هستی تو چون زیر و زیر شود / در دل مدار هیچ که زیر و زیر شوی (تشبیه، تضاد)

نادرست درست

ب) گر در سرت هوای وصل است حافظا / باید که خاک در گه اهل هنر شوی (کنایه، تخلص)

۱۲

۰/۵

(درس ۵)

تفاوت دو ترکیب «آتش عشق» و «جوشش عشق» را بنویسید.

۱۳

۰/۷۵

(درس ۹)

در عبارت زیر واژه‌های مشخص شده چه آرایه‌ای دارند؟

«گرم تماشا و غرق در این دریای سبز معلقی که بر آن مرغان الماس پر، ستارگان زیبا و خاموش، تک تک از غیب سر می‌زنند.»

۱۴

حفظ شعر

ابیات زیر را کامل کنید.

۰/۵

(درس ۲)

الف) ----- / کز آب هفت بحر به یک موی تر شوی

۰/۵

(درس ۲)

ب) خواب و خورت ز مرتبهٔ خویش دور کرد / -----

۰/۵

(درس ۷)

پ) ----- / کاین گونه فرصت از کف دادند بی‌شماران

۰/۵

(درس ۷)

ت) آینهٔ نگاهت پیوند صبح و ساحل / -----

۱۵

پ) قلمرو فکری (۸ نمره)

درک مطلب

۰/۵

(ستایش)

مفهوم بیت زیر چیست؟

«تو حکیمی تو عظیمی تو کریمی تو رحیمی / تو نمایندهٔ فضلی تو سزاوار ثنایی»

۱۶

۰/۵

(درس ۱)

منظور از «بی‌دل» و «بی‌نشان» در بیت زیر چه کسانی هستند؟

«گر کسی وصف او ز من پرسد / بی‌دل از بی‌نشان چه گوید باز؟»

۱۷

۰/۵

باتوجه به بیت زیر «شرط انسانیت» چیست؟

«گفت آگه نیستی کز سر در افتادت کلاه / گفت در سر عقل باید، بی‌کلاهی عار نیست»

۱۸

۰/۷۵

(درس ۳)

باتوجه به بیت «خانه‌ای کاو شود از دست اجانب آباد / ز اشک ویران کنش آن خانه که بیت‌الحرزن است»:

الف) منظور از «خانه» چیست؟

ب) چرا باید آن را با اشک ویران کرد؟

۱۹

آزمون (۷) نوبت دوم

الف) قلمرو زبانی (۷ نمره)

۱/۵

معنای واژه‌های مشخص شده را بنویسید.
 الف) تنیده نام تو در تاروپودم، میهن ای میهن
 ب) حسن او در هفته‌ای گیرد زوال
 پ) میان ایشان ار برای گرده **مخاصمت** رفت.
 ت) شادی در **وجنائش** نمودار گردید.
 ث) عالمی را دیده‌ام اما چه **استبعادی** دارد.
 ج) پشت **قاش** زین نشستم.

۰/۵

در متن زیر واژه‌های نادرست را بیابید و درست آنها را بنویسید.
 «شب و روز درس می‌خواندم تا سرانجام تصدیق گرفتم. پیرمرد با فخر و مباحات به تصدیق می‌نگریست، پس از عظیمت رضاشاه همه تبعیدی‌ها به ایل و عشیره بازگشتند.»

۱

در گروه کلمات زیر واژه‌های نادرست را بیابید و درست آنها را بنویسید.
 «قرس و کاشتن (۱۸ درس) - مصاحبت و هم‌نشینی (۱۴ درس) - بهبوحه و میان (۱۶ درس) - زخم و مرهم (۱۳ درس) - قو و فریاد (۱۲ درس) - شیخ و سایه (۱۱ درس) - همایل و نگهدارنده (۱۱ درس) - زخمه و ضربه (۹ درس)»

۰/۵

در کدام گزینه نوع صفت با صفت‌های دیگر تفاوت دارد؟ توضیح دهید.
 الف) رو سربنه به بالین، تنها مرا رها کن / ترک من خراب شگردد مبتلا کن
 ب) دوست می‌دارمت به بانگ بلند / تا کی آهسته و نهان گفتن
 پ) با محتسبم عیب مگویند که او نیز / پیوسته چو ما در طلب عیش مدام است
 ت) صد تیغ جفا بر سر و تن دید یکی چوب / تا شد تهی از خویش و نی‌اش نام نهادند

۰/۵

در عبارت زیر چند وابسته «پیشین» به کار رفته است؟
 «استاد فردوسی، یکی از بزرگ‌ترین شاعران حماسه‌سرای ایران است و شاهنامه، اثر بزرگ اوست و چه زیبا آن را سروده است.»

۰/۵

در عبارت زیر دو نقش «تبعی» مشخص کنید.
 «ایرج افشار، نویسنده پرکار معاصر، سفرنامه‌ها و آثاری دارد که حاصل سفرهای وی به چهارگوشه جهان است.»

۰/۵

در عبارت زیر «مضاف‌الیه مضاف‌الیه» را مشخص کنید.
 «فیلم‌نامه بچه‌های آسمان یکی از آثار مشهور مجیدی است.»

۰/۲۵

در کدام بیت «شیوه بلاغی» دیده می‌شود؟
 الف) ندارد راه فکرم روشنایی / ز لطف پرتوی دارم گدایی
 ب) هر آن دل را که سوزی نیست دل نیست / دل افسرده، غیر از آب و گل نیست

۰/۲۵

در بیت زیر کلمه‌ای مشخص کنید که هم‌آوای آن در زبان فارسی وجود داشته باشد؟
 «غرق غباریم و غربت، با من بیا سمت باران / صد جویبار است این‌جا، در انتظارش من و تو»

آزمون (۷) نوبت دوم

۱۰ / ۵/۰ (درس ۱۶) چرا بیت داده‌شده جمله مرکب به حساب می‌آید؟
«تو میندار که سعدی ز کمندت بگریزد / چون بدانست که در بند تو خوش‌تر ز رهایی»

۱۱ / ۵/۰ (درس ۱۷) در هر یک از واژه‌های زیر مفهوم «ان» را بنویسید.
الف) نیاکان
ب) پاییزان

۱۲ / ۵/۰ (درس ۱۱) در بیت زیر دو نوع ضمیر مشخص کنید.
«من که هر آنچه داشتم اول ره گذاشتم / حال برای چون تویی اگر که لایقم بگو»

ب) قلمرو ادبی (۵ نمره)

۱۳ / ۵/۰ (ستایش) به غیر از جناس و تکرار، چه آرایه‌های دیگری در بیت زیر دیده می‌شود؟
«نتوان وصف تو گفتن که تو در فهم نگنجی / نتوان شبه تو گفتن که تو دروهم نیایی»

۱۴ / ۵/۰ (درس ۱۰) در بیت زیر ویژگی مشترک میان مشبه و مشبه‌به را بیابید.
«چون رود امیدوارم بی‌تایم و بی‌قرارم / من می‌روم سوی دریا، جای قرار من و تو»

۱۵ / ۵/۰ آرایه مشترک در نمونه‌های داده‌شده را بیابید.
الف) اصرارهای من که بوی التماس می‌داد، عاقبت شما را متقاعد کرد.
ب) زمزمه لطیف و سبک و ملایم شما گمان من را تأیید می‌کرد.

۱۶ / ۱ (درس ۱۷) در عبارت زیر آرایه‌های «تشبیه، تشخیص، مراعات نظیر و کنایه» را بیابید. (از هر کدام یک مورد)
«ای فکر دورپرواز من بال‌های عقاب‌آسایت را از پرواز بازدار و تو ای کشتی تندرو خیال من، همین‌جا، لنگر انداز.»

۱۷ / ۵/۰ (درس ۱۶) مفهوم کنایی «توطئه ما دارد می‌ماسد» چیست؟

حفظ شعر

۱۸ / ۵/۰ ابیات زیر را کامل کنید.

الف) ترسم تو را ببیند و شرمندگی کشد / ----- (درس ۱۱)

ب) ----- / خورشید رفته است سر شب سراغ ماه (درس ۱۱)

پ) تو بودم کردی از نابودی و با مهرپروردی / ----- (درس ۱۳)

ت) ----- / به هر حالت که بودم با تو بودم میهن ای میهن! (درس ۱۳)

پ) قلمرو فکری (۸ نمره)

درک مطلب

۱۹ / ۱ با توجه به عبارت زیر به سؤالات پاسخ دهید.

«ای عزیز، به خدا رسیدن فرض است؛ و لابد هرچه به واسطه آن به خدا رسند، فرض باشد به نزدیک طالبان. عشق، بنده را به خدا برساند،

پس عشق از بهر این معنی، فرض راه آمد.» (درس ۷)

الف) چرا عشق فرض راه آمده است؟

ب) آیا هر چه به واسطه آن به خدا رسند به نزد طالبان فرض است؟ توضیح دهید.

آزمون (۸) نوبت دوم

۰/۵

(درس ۱۸)

آرایه‌های موجود در عبارت زیر را بنویسید.
«و آنچه را قدیمی است، قدیمی ندانم: «که تو از آن منی، و من از آن تو»

۱۰

۰/۵

(درس ۱۰)

در مصراع «غرق غباریم و غربت، با من بیا سمت باران» بارزترین آرایه کدام است؟

۱۱

۰/۵

(درس ۱۴)

مفهوم کنایی هر یک از عبارت‌های مشخص شده را بنویسید.
الف) جمله سر از یک گریبان بر کنند
ب) گرم‌رو، سوزنده و سرکش بود

۱۲

۰/۵

(درس ۱۷)

در نمونه زیر آرایه‌های «تشخیص و استعاره» را بیابید.
«اما خنده‌ات که رها می‌شود / و پروازکنان در آسمان مرا می‌جوید / تمامی درهای زندگی را / به رویم می‌گشاید»

۱۳

۰/۵

(درس ۱۳)

در شعر «چاه چنان ژرفی و پهناش، بی‌شرمیش ناباور / و غم‌انگیز و شگفت‌آور» «مشبه‌به» و «وجه‌شبه» را مشخص کنید.

۱۴

حفظ شعر

ابیات زیر را کامل کنید.

۰/۵

(درس ۱۱)

الف) آه این سر بریده ماه است در پگاه؟ / -----

۱۵

۰/۵

(درس ۱۱)

ب) ----- / ای روضه مجسم گودال قتلگاه

۰/۵

(درس ۱۳)

پ) به دشت دل گیاهی جز گل رویت نمی‌روید / -----

۰/۵

(درس ۱۳)

ت) ----- / به‌سوی تو بود روی سجودم میهن ای میهن!

پ) قلمرو فکری (۸ نمره)

درک مطلب

۰/۵

(درس ۳)

بیت داده‌شده ما را به انجام چه کاری تشویق می‌کند؟
«جامه‌ای کاو نشود غرقه به خون بهر وطن / بدر آن جامه که ننگ تن و کم از کفن است»

۱۶

۰/۵

(درس ۵)

مفهوم کلی بیت زیر چیست؟
«خامش منشین سخن همی گوی / افسرده مباش خوش همی خند»

۱۷

۰/۵

(درس ۱۰)

باتوجه به عبارت زیر به سؤالات داده‌شده پاسخ دهید.
«گشاده‌دستی و کرامت را از درختان میوه‌دار پیاموز و از بوستان و پالیز، که به هر بهار سراپا شکوفه باشی و پای تا سر، گل و باهر تابستان از میوه‌های شیرین، خستگان راه را میزبانی کریم باشی.»
الف) مفهوم قسمت مشخص شده را بنویسید.
ب) منظور از «شکوفه بودن» چیست؟

۱۸

۱

(درس ۱۲)

باتوجه به ابیات زیر به سؤالات داده‌شده پاسخ دهید.
«چو خواهی که پیدا کنی گفّت‌وگویی / بیاید زدن سنگ را بر سبوی
اگر کوه آتش بود بسپر / از این تنگ خوار است اگر بگذرم
پر اندیشه شد جان کاووس کی / ز فرزند و سودابه نیک‌پی»
الف) مفهوم «سنگ را بر سبوی زدن» چیست؟
ب) معنای قسمت‌های مشخص شده چیست؟

۱۹

آزمایش (۱۲) نوبت دوم (هماهنگ کشوری خردادماه سال ۱۳۹۸)

الف) قلمرو زبانی (۷ نمره) معنی واژه، املا و دستور

۱

معنی هر یک از واژه‌های مشخص شده را بنویسید.

الف) **مسلک** مرغ گرفتار قفس هم چو من است.

ب) **مَعْبَر** تمام شد و وارد محوطه پیش روی دشمن شدیم.

پ) **بر طیلسان** آبی مدیترانه دوخته شده است.

د) همواره عشق قدیم را موضوع **صحیفه** شعر خود می‌گرداند.

۰/۵

معادل درست هر یک از توضیحات عرفانی زیر را از داخل کمانک انتخاب کنید.

الف) کمال توجه بنده به حق و یقین بر این که خداوند در همه احوال، عالم بر ضمیر اوست. (مراقبت / مکاشفت)

ب) خالی شدن قلب سالک از آنچه جز خداست. (تجربید / اشتیاق)

۰/۵

املای درست را از داخل کمانک انتخاب کنید.

الف) گفت: «از (بحر / بهر) غرامت جامه‌ات بیرون کنم»

ب) بزیند خودتان را به ناخوشی و بگویند طیب (غدقن / قدغن) کرده.

۰/۵

در هر یک از موارد زیر، یک نادرستی املایی دیده می‌شود؛ آن‌ها را بیابید و شکل درست هر یک را بنویسید.

الف) نمی‌پذیرفتید و طفره می‌رفتید ولی اسرارهای من بود که بوی التماس می‌داد و عاقبت شما را متقاعد کرد.

ب) شیرمرد عرصه ناوردهای حول / طعمه دام و دهان هوشم بود.

۰/۵

در گروه کلمه‌های زیر، دو مورد نادرستی املایی وجود دارد؛ شکل درست هر یک را بنویسید.

«استیصال و درماندگی - سوء هاضمه - مسطور و پوشیده - اجین و آمیخته - مأوا و پناهگاه»

۰/۵

نوع حذف را در هر یک از موارد زیر تعیین کنید.

الف) بنده همان به که ز تقصیر خویش / عذر به درگاه خدای آورد

ب) در هر نفسی دو نعمت موجود است و بر هر نعمتی شکری واجب.

۰/۵

نقش دستوری واژه‌های مشخص شده را بنویسید.

الف) چون رود **امیدوارم** بی‌تابم و بی‌قرارم
ب) **دیروز** اگر سوخت ای دوست، غم **برگ** و **بار** من و تو

۰/۵

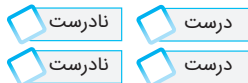
با توجه به بیت‌های زیر، درستی یا نادرستی هر یک از موارد داده شده را تعیین کنید.

تو مشتِ درشتِ روزگاری / از گردشِ قرن‌ها پس‌افکنند

زین بی‌خردانِ سفله‌بستان / دادِ دلِ مردمِ خردمند

الف) در گروه اسمی «مشت درشت روزگار» واژه «مشت»، هسته است.

ب) ترکیب «مردم خردمند»، وصفی و ترکیب «بی‌خردان سفله»، اضافی است.

۰/۵

در متن زیر، یک نقش تبعی «معطوف» و یک «بدل» بیابید.

«ما پرندگان را نیز پیشوا و شهریاری است، نامش سیمرغ است و در پس کوه قاف، بلندترین کوه روی زمین، بر درختی بلند، آشیان دارد.»

۰/۵

در هر یک از گروه‌های اسمی زیر، نوع «وابسته وابسته» را مشخص کنید.

الف) دوازده **سیر** زعفران:
ب) شرایط تقریباً پایدار:

۰/۲۵

در همه بیت‌ها به جز گزینه ----- شیوه بلاغی دیده می‌شود.

الف) همی داد مژده یکی را دگر / که بخشود بر بی‌گنه دادگر

ب) رخ شاه کاووس پر شرم دید / سخن گفتنش با پسر نرم دید

ج) که هر چند فرزند هست ارجمند / دل شاه از اندیشه باید گزند

د) چنین است سوگند چرخ بلند / که بر بی‌گناهان نیاید گزند

آزمون (۱۳) نوبت دوم (هماهنگ کشوری شهریور ماه سال ۱۳۹۸)

۰/۵

نقش دستوری واژه‌های مشخص شده را بنویسید.

«عشق حقیقی، دل و جان را پاک می‌گرداند»

۱۱

۰/۲۵

ب) قلمرو ادبی (۵ نمره) آرایه‌های ادبی و حفظ شعر

هر یک از ابیات گروه «الف» با کدام آرایه گروه «ب» ارتباط دارد؟ (در گروه «ب» یک مورد اضافه است).

۱۲

الف	ب
بیت	وادی عرفانی
الف تا چشم بشر نبیندت روی / بنهفته به ابر چهر دل‌بند	تلمیح
ب مُستمع صاحب سخن را بر سر کار آورد / غنچه خاموش، بلبل را به گفتار آورد	اسلوب معادله
ج با آنکه جیب و جام من از مال و می تهی است / ما را فراغتی است که جمشید جم نداشت	حُسن تعلیل تضمین

۰/۵

با توجه به عبارت زیر و منطق الطیر، «بلبل» نماد چه کسانی است؟

«هدهد به بلبل پاسخ گفت: «مهرورزی تو بر گل کار راستان و پاکان است اقا زیبایی محبوب تو چند روزی بیش نیست»

۱۳

۰/۵

در عبارت زیر، مفهوم کنایی «سماق مکیدن» چیست؟

«گفت: تنها همان رتبه‌های بالا را وعده بگیر و مابقی را تقدراً خط بکش و بگذار سماق بمکند.»

۱۴

۰/۵

آرایه بارز عبارت زیر را بیابید و نام آن را بنویسید.

«معلم را دیدم که بر گُرسی خود نشست و سپس با همان صدای گرم اما سخت که هنگام ورود با من سخن گفته بود، گفت: فرزندان، این بار آخر است که من به شما درس می‌دهم.»

۱۵

۰/۲۵

در تشبیه مشخص شده عبارت زیر، «مشبه» کدام است؟

«آسمان کویر، این نخلستان خاموش و پر مهتابی که هر گاه مشت خونین و بی‌تاب قلبم را در زیر باران‌های غیبی سکوتش می‌گیرم، ناله‌های آن روح دردمند را می‌شنوم.»

۱۶

۰/۲۵

قسمت مشخص شده متن زیر، بیانگر کدام آرایه ادبی است؟

«فراش باد صبا را گفته تا فرش زمردین بگسترده و دایه ابر بهاری را فرموده تا بنات نبات در مهد زمین پیروند.»

۱۷

۰/۲۵

در مصراع «پرده‌هایش پرده‌های ما درید»، تفاوت معنایی «پرده»، آرایه ----- را پدید آورده است.

۱۸

۰/۵

جاهای خالی را با مصراع مناسب کامل کنید.

الف) ای مهربان‌تر از برگ در بوسه‌های باران / -----

۰/۵

ب) آه این سر بریده ماه است در پگاه؟ / -----

۰/۵

ج) اگر مستم اگر هوشیار اگر خوابم اگر بیدار؟ / -----

۰/۵

د) ----- / تا کیمیای عشق بیایی و زر شوی

۱۹

۹

الف) کاغذ: برگ، ورق، بسته، بند، تا (۰/۲۵) / ب) تخم مرغ: کارتن، بسته، شانه، دانه، تا (۰/۲۵) (برای هر کدام یک مورد کافی است.)

۱۰

ب) جمال کعبه، ترکیب اضافی و سه ترکیب دیگر وصفی هستند. (۰/۲۵)

۱۱

اسلوب معادله (۰/۵)

۱۲

ایهام در واژه (میان) (۰/۲۵)
۱- کمر (۰/۲۵) ۲- وسط (قسمت میانی کوه) (۰/۲۵)

۱۳

ای مرغ سحر (۰/۲۵) = استعارهٔ مکنیه (۰/۵)

۱۴

خود را بر میان زند: کنایه از خود را درگیر کاری کردن (۰/۲۵)
آتش عشق: اضافه تشبیهی (۰/۲۵)
آتش و عشق: تکرار (۰/۲۵)
تکرار در آتش و عشق
تشبیه در جملهٔ آخر: عشق مانند آتش است.
(سه مورد کافی است.)

۱۵

کنایه از کمک خواستن، به کسی متوسل شدن. (۰/۲۵)

۱۶

الف) تا کیمیای عشق بیایی و زر شوی (۰/۵)
ب) از پای تا سرت همه نور خدا شوی (۰/۵)
پ) ای مهربان تر از برگ در بوسه های باران (۰/۵)
ت) دیوار زندگی را زین گونه یادگاران (۰/۵)

۱۷

گزینۀ (ب) (۰/۵) مصراع دوم (همه بیشی تو بکاهی، همه کمی تو فزایی)

۱۸

بی توجهی مسئولان و مأموران به احترام گذاشتن به اماکن مذهبی (۰/۵)
اطلاع نداشتن از احکام دین و همچنین اشاره به بدکاری و نادروستی و ظالم بودن بعضی مسئولان (۰/۵)

۱۹

اشاره دارد به حضرت سلیمان که ناخواسته مدتی انگشتر پادشاهی اش به دست شیطان افتاده بود. (۰/۵) شیطان باعث خرابی سرزمین تحت تسلط حضرت سلیمان شده بود. (مفهوم به صورت خلاصه رسانده شود) (۰/۵)

۲۰

دریای سبز معلق = آسمان (۰/۵)
مرغان الماس پر = ستارگان زیبا و خاموش (۰/۵)

۲۱

از حضرت رسول اکرم (ص) (۰/۵)

پ) زمانی که خدای بلند مرتبه (۰/۲۵) یکی از بندگانش را انتخاب و گزینش (۰/۲۵) کند و او را غرق (۰/۲۵) عشق به خود گرداند.

ت) زندگی واقعی حاصل عشق است (۰/۲۵) و مردن را حاصل بی عشقی بدان. (۰/۲۵)

ث) کاووس کیانی که عنوان شاه را گرفته است (۰/۲۵)؛ چه کسی بود؟ (۰/۲۵) و در چه مکانی بود؟ (۰/۲۵) چه موقعی لقب شاه به او دادند؟ (۰/۲۵)

ج) ای هموطنان برای آزادی خودتان به فکر چاره ای باشید، که هر کس به فکر آزادی نباشد مثل من گرفتار زندان می شود. (۰/۲۵)

چ) ای قلب روزگار آتش فشان کن (۰/۲۵) / و نپسند که آتش درونت پنهان بماند. (۰/۲۵)

پایسج فامه آرمون (۱۳) نویبت اول

فارسی (۳)

۱

الف) آوند = آوند، آویزان، آویخته
ب) دستور = در این جا (اجازه)، اما معنای دیگر این واژه (راهنما) و (وزیر) است.

پ) باز بسته = وابسته، پیوسته - مرتبط
ت) فرض = لازم، ضروری، آنچه خدا بر بندگانش واجب کرده است.

ث) موسم: هنگام، زمان، فصل
ج) فراغتی = آسایش، آلودگی (هر لغت (۰/۲۵))

۲

الف) ارقند (۰/۲۵) - ارغند (۰/۲۵)

۳

حضور - حضور / هواله - حواله / اصرار - اسرار / خورسند - خرسند (هر مورد (۰/۲۵))

۴

گروه اسمی (۱): پیام یک داستان (۰/۲۵) = (یک) (۰/۲۵) وابستۀ وابسته صفت مضاف الیه است. (۰/۲۵)

گروه اسمی (۲): راه گشای (هسته) زندگی (وابستۀ مضاف الیه) انسان (وابستۀ پسین مضاف الیه) / (یک گروه اسمی کافی است.)

۵

الف) فعل (۰/۲۵) (است) پس از کلمات (موقر) و (بهتر) حذف شده است. (۰/۲۵)

۶

نخستین سفر / کلاس ششم / ده فرسنگ / دوازده ساعت (هر مورد (۰/۲۵))
صفت شمارشی صفت شمارشی صفت شمارشی صفت شمارشی

۷

الف) (را) نشانهٔ مفعول (۰/۲۵) / ب) (را) حرف اضافه (برای) (۰/۲۵)

۸

همهٔ بیت گزاره است و نهاد محذوف است.

تو) داد دل مردم خردمند را / زین بی خردان سقله بستان. (۰/۲۵)

گزاره

نهاد = محذوف (۰/۲۵)

۵

بزرگ‌ترین: وابسته پیشین - صفت عالی (۵/۲۵)
چه: وابسته پیشین، صفت تعجبی (۵/۲۵)

۶

بدل = نویسندهٔ پرکار معاصر (۵/۲۵) معطوف = آثار (۵/۲۵)

۷

در ترکیب فیلم‌نامهٔ بچه‌های آسمان: آسمان (۵/۲۵) = مضاف‌الیه مضاف‌الیه

۸

گزینهٔ (الف) تقدم فعل بر دیگر اجزای جمله در مصراع اول دیده می‌شود. (۵/۲۵)

۹

غربت - قربت (۵/۲۵)

۱۰

جملهٔ مرکب است؛ زیرا حرف‌های ربط وابسته‌ساز «که» (۵/۲۵) و «چون» (۵/۲۵) در آن به کار رفته است.

۱۱

(الف) نیاکان = نشانهٔ جمع (۵/۲۵) / (ب) پاییزان = نشانهٔ زمان (۵/۲۵)

۱۲

من = ضمیر گسسته (۵/۲۵) تو = ضمیر گسسته (۵/۲۵)
(م) در (داشتم) و (گذاشتم)، شناسه هستند و (م) در (لایقم) جایگزین فعل اسنادی (هستم) است.

۱۳

موازنه (۵/۲۵) و تلمیح (۵/۲۵)

۱۴

(امیدوار بودن) (۵/۲۵) و (بی‌تاب و بی‌قرار بودن) وجه‌شبهه است. (۵/۲۵)
(سوی دریا رفتن) هم وجه شبهه است.
(ذکر دو مورد کافی است.)

۱۵

حس‌آمیزی در بوی التماس (۵/۲۵) و زمزمهٔ لطیف و سبک (۵/۲۵)

۱۶

ای فکر دور پرواز من! (۵/۲۵) بال‌های عقاب آسایت (۵/۲۵) را از پرواز باز

تشخیص و استعاره تشبیه

دار تو ای کشتی تندرو خیال من همین‌جا لنگر انداز (۵/۲۵)

تشخیص و استعاره و تشبیه کنایه

مراعات هم بین عقاب و بال و پرواز و تندرو (۵/۲۵) / کشتی و لنگر

۱۷

کنایه از نقشهٔ ما دارد عملی می‌شود (۵/۲۵)

۱۸

(الف) یوسف، بگو که هیچ نیاید برون ز چاه (۵/۲۵)

(ب) ماه آمده به دیدن خورشید، صبح زود (۵/۲۵)

(پ) فدای نام تو بود و نبودنم میهن ای میهن (۵/۲۵)

(ت) به هر مجلس به هر زندان به هر شادی به هر ماتم (۵/۲۵)

۲۰

همه چیز در نظر عارف (انسان آگاه) بی‌ارزش است (۵/۲۵)

۲۱

سر رشتهٔ امور دست خداوند است (۵/۲۵)

۲۲

شیرینی خندهٔ یار سبب حل مشکلاتش می‌داند. (۵/۲۵)

۲۳

توجه نکردن (۵/۲۵) به پیری و سال‌خوردگی معشوق (۵/۲۵) و همیشه جوان دیدن یار (۵/۲۵)

۲۴

لیخند (۵/۲۵)

۲۵

(الف) اگر خوب فکر کنی (۵/۲۵) همه خواهان زیبایی هستند. (۵/۲۵)
(ب) وقتی درنگ کردند، (۵/۲۵) به من اعتراض کردید. (به من خشم گرفتید)
(پ) از اطراف (۵/۲۵) جهان (۵/۲۵) آگاه هستم.

(ت) مدتی است به خود وعده داده‌اند (دلشان را خوش کرده‌اند) (۵/۲۵)

(ث) تا از هم صحبتی (۵/۲۵) مردمان شوم و دیوانند رها شوی (۵/۲۵)

(ج) همیشه عشق دیرینه (۵/۲۵) را موضوع کتاب شعر خود می‌گرداند (۵/۲۵)

(چ) به کمک پروردگار صاحب خوبی‌ها و نیکی‌ها (۵/۲۵) از این کوه آتش هیچ ترسی در دل ندارم (۵/۲۵) و به سلامت از آن عبور می‌کنم.

(ح) وقتی که خورشید معرفت و شناخت (۵/۲۵) حق از آسمان این راه با ارزش (راه سیر و سلوک) مانند آفتابی بتابد. (۵/۲۵)

فارسی (۳) پاسخنامه آزمون (۷) نوبت دوم

۱

(الف) تنیده = درهم بافته (ب) زوال = نابودی
(پ) مخاصمت = دشمنی، پیکار (ت) وجنات = رخساره‌ها، چهره‌ها
(ث) استبعاد = دور دانستن، بعید شمردن چیزی
(ج) قاش = قاج، قسمت برآمدهٔ جلوی زین؛ کوههٔ زین (هر لغت (۵/۲۵))

۲

مباحات = مباحات (۵/۲۵) عظیمت = عزیمت (۵/۲۵)

۳

قرس = غرس بهبوحه = بحبوحه
قو = غو همایل = حمایل (هر مورد (۵/۲۵))

۴

گزینهٔ (ت) (۵/۲۵) در گزینه‌های (الف، ب و پ) صفت‌های بیانی به کار رفته است؛ ولی در گزینهٔ (ت) دو صفت شمارشی دیده می‌شود. (۵/۲۵)
صفت‌های بیانی: خراب، شبگرد، مبتلا، بلند، مدام
صفت‌های شمارشی: صد و یک

ت) اکتفا = بسنده کردن
 ث) تصنعی = ساختگی، خلاف حقیقی
 ج) مصاحبت = هم‌صحبتی، هم‌نشینی و همراهی
 (هر لغت (۰/۲۵))

۲

الف) هفت خان ← هفت‌خوان (۰/۲۵)
 ب) اسرار ← اصرار (۰/۲۵) / متقائد ← متقاعد (۰/۲۵)
 پ) قربت ← غربت (۰/۲۵)
 ت) غلط املائی ندارد.

۳

بی‌دریغ = بی‌دریغ (۰/۲۵) تاق = طاق (۰/۲۵)

۴

ترکیب‌های وصفی = یک چینه، یک شعله، یک خواب یا خواب لطیف
هسته هسته هسته هسته
 (ذکر یک مورد کافی است) (۰/۵)

۵

در گزینه (ب) (۰/۲۵): نفر (۰/۲۵) ممیز است.

۶

«حق سوم»، بر زبان است که در حق برادران نیکو گوید و عیوب ایشان پوشیده دارد...

که: (حرف ربط وابسته‌ساز) (۰/۲۵)

و: (حرف ربط هم‌پایه‌ساز) (۰/۲۵)

اگر کسی در غیبت، حدیث ایشان کند جواب باز ندهد / چنان انگارد که وی اندر پس دیوار می‌شنود.

اگر: (حرف ربط وابسته‌ساز) (۰/۲۵) «و» بین دو جمله (جواب باز ندهد) و (چنان انگارد) حرف ربط پایه‌ساز حذف شده است و (که) (۰/۲۵) در آغاز جمله (که وی اندر پس دیوار می‌شنود). حرف ربط وابسته‌ساز است.

(ذکر چهار مورد کافی است).

۷

(او) دو بار تکرار شده: ضمیر گسسته (۰/۵) و در کلمات (روزگارش) (۰/۲۵)

و (روزش) ضمیر پیوسته (ش) وجود دارد. (۰/۲۵)

۸

الف) ایستادند در این جمله به معنی (ایستادگی کردند) است. (۰/۵)

ب) ایستاد در این جمله به معنی (توقف کردن) و متضاد (نشستن) آمده است. (۰/۵)

۹

ایهام (۰/۲۵) و تلمیح (۰/۲۵)

راهنمایی ایهام دارد: ۱- راهنما هستی ۲- راه را نشان می‌دهی.

تلمیح به آیه «إهدنا الصراط المستقیم»

۱۰

بخشندگی و ایثار وجه‌شبه است (۰/۵)

۱۵

ب) کنایه (۰/۲۵)

۱۶

الف) از اشتیاق کیست که چشمت کشیده راه؟ (۰/۵)
 ب) حُسن شهادت از همه حُسنی فراتر است. (۰/۵)
 پ) بود لبریز از عشقت وجودم میهن ای میهن! (۰/۵)
 ت) به هر مجلس به هر زندان به هر شادی به هر ماتم (۰/۵)

۱۷

بی‌خردان سفله یا حاکمان پست (۰/۵)

۱۸

از حضرت رسول (ص) در وصف عشق و مزیت آن. (۰/۵)

۱۹

برزخ سرد = فضای ستم‌آلود و خفقان‌آور (۰/۲۵)

شب = ظلم و ستم (۰/۲۵)

۲۰

الف) تعظیم کردن (۰/۲۵) ب) ناراحت و غمگین نبودن (۰/۲۵)

۲۱

مرگ رخس (۰/۵)

۲۲

ادعای شعر و شاعری کردن (۰/۵)

۲۳

وابستگی به وطن (۰/۲۵) و سخت بودن ترک سرزمین خود (۰/۲۵)

۲۴

شاعر روشنایی و بصیرت و آگاهی می‌خواهد. (۰/۵)

۲۵

الف) هسته خرمایی (۰/۲۵) با پرورش او به نخل بلندی (۰/۲۵) تبدیل شده است.

ب) سر و دهان (سر و صورت) (۰/۲۵) او زشت‌تر (۰/۲۵) شده بود

پ) من می‌ترسیدم (۰/۲۵) که مورد سرزنش (خشم) (۰/۲۵) معلم قرار بگیرم

ت) در همان نخستین مرحله، (۰/۲۵) خسته و درمانده (۰/۲۵) شدند.

ث) به واسطه کمال خود به مرتبه بلند رسید (۰/۲۵) و با جمال نورانی خود

تاریکی‌ها را برطرف کرد. (۰/۲۵)

ج) هزاران موجود پایدار را می‌بینی که به حق رسیده‌اند (۰/۵) و در خورشید

وجود خداوند فانی شده‌اند. (۰/۵)

چ) عهد و پیمان روزگار این‌گونه است (۰/۲۵) که آتش به انسان‌های بی‌گناه

آسیبی نمی‌رساند. (۰/۲۵)

پاسخ‌نامه آزمون (۱۴۰۱) نوبت دوم

فارسی (۳)

۱

الف) اهرمن = شیطان، دیو

ب) افسار = چیزی از چرم و جز آن که بر اسب و سایر ستور می‌زنند.

پ) اثنا = در میان، در خلال

۳۰

رستم در ته چاهی که به جای آب، شمشیر و سرنیزه زهرآلود داشت، گم شده بود. (۰/۲۵)

۳۱

اگر می‌خواهی حقیقت را آشکار کنی، باید دست به آزمودن آن‌ها بزنی. (دست به آزمایش بزنی) (۰/۲۵)

۳۲

(ب) یا (ما عرفناک حق معرفتک) (۰/۲۵)

۳۳

توجه به باطن و حقیقت هر چیز و پرهیز از ظاهر بینی (۰/۵)

۳۴

بیگانه‌ستیزی، عدم وابستگی به بیگانگان (۰/۵)

۳۵

عقل و خرد مهمتر از حفظ ظاهر و رعایت آن است. (۰/۵)

۳۶

(الف) یا (سرّ من از ناله من دور نیست / لیک چشم و گوش را آن نور نیست) (۰/۲۵)

۳۷

هر مورد (۰/۲۵)	وادی عرفانی	ردیف
	معرفت	الف
	توحید	ب
	استغنا	ج

۳۸

(ب) یا (تیری که از شست رفت به کما باز نمی‌گردد.) (۰/۲۵)

۳۹

عشق حقیقی، شهادت در راه حق، از جان گذشتگی و هر معادل مناسب دیگر (۰/۲۵)

۴۰

(ب) یا (از بسیاری دود، روز مثل شب تاریک شد.) (۰/۲۵)

۴۱

توجه به اهمیت زبان ملی و تلاش برای حفظ آن (۰/۵)

پایبند قلمه آرمون (۱۱۳) فوهدت دوم

فارسی (۳)

۱

(الف) نوعی مار سمّی (۰/۲۵) (ب) سالخورده (۰/۲۵)

(ج) بیگانگان (۰/۲۵) (د) درماندگی (۰/۲۵)

(ه) ماه گرم، ماه دهم از سال رومیان، مطابق تیرماه شمسی (۰/۲۵)

(و) بیرون کشیده (۰/۲۵)

۲

(الف) بهر (۰/۲۵) (ب) سموم (۰/۲۵)

(ج) فایق (۰/۲۵)

۱۳

نمی‌شود: مضارع اخباری (۰/۲۵) انداخته‌اند: ماضی نقلی (۰/۲۵)

۱۴

اقا (۰/۲۵)

۱۵

(ب) به هر مجلس به هر زندان به هر شادی به هر ماتم (۰/۵)

۱۶

(الف) در دادگاه عشق رگ گردنت گواه (۰/۵)

(ب) ای مهربان‌تر از برگ در بوسه‌های باران (۰/۵)

(ج) کز آب هفت بحر به یک موی تر شوی (۰/۵)

۱۷

در این بیت به زندگی پادشاه اساطیری ایران، جمشید اشاره شده است که جام جهان‌بینی داشت و در آن احوال جهان را می‌دید (۰/۵)

۱۸

پرده به دو معنی به کار رفته است؛ اول، نغمه و آواز (۰/۲۵) دوم حجاب و پوشش (۰/۲۵)

۱۹

اسلوب معادله (۰/۲۵)؛ زیرا مصراع دوم در هر بیت، مصداقی برای مصراع اول آن است. (۰/۲۵)

۲۰

کنایه؛ (تناسب یا مراعات نظیر و ایهام نیز درست است) (۰/۲۵)

۲۱

مناظره (۰/۲۵)

۲۲

(الف) ملّی (۰/۲۵) (ب) خرق عادت (۰/۲۵)

۲۳

(الف) خنده، عشق و شادی و...؛ (۰/۲۵)

(ب) دوران حکومت قبل از انقلاب (۰/۲۵)

۲۴

خداوند آبروی بندگان (۰/۲۵) را به سبب گناه آشکار نمی‌برد. (۰/۲۵)

۲۵

پیمودن راه عشق (قدم در راه عاشقی گذاشتن) برای کسی امکان دارد (۰/۲۵) که به فکر خودش نباشد. (۰/۲۵)

۲۶

یکی که ادعای شعر و شاعری داشت، (۰/۲۵) جلو رفت و پیشانی شاعر را بوسید. (۰/۲۵)

۲۷

روزگاری همه مردم یا کشورها به روم توجه داشتند (۰/۲۵) و از آن حساب می‌بردند (از قدرتش می‌ترسیدند)؛ (۰/۲۵)

۲۸

مانند ازدهای سمی یا خطرناک (۰/۲۵) حمله کن (۰/۲۵)

۲۹

در دوران گذشته، در کشورم (۰/۲۵) درد و غم زیادی وجود داشت. (ما با مصیبت‌های زیادی همراه بودیم.) (۰/۲۵)

قلب و عکس:

آن است که عبارتی در سخن بیاورند، سپس عکس آن را ذکر کنند.

مثال فرهنگ برهنگی و برهنگی فرهنگ

تضمین:

هرگاه شاعر یا نویسنده در کلام خود عیناً آیه، حدیث، بیت یا مصرعی از دیگران را بیاورد، آرایه تضمین شکل می گیرد.

مثال بهر این فرمود رحمان ای پسر / «کل یوم هو فی شأن» ای پسر

مثال چشم حافظ زیر بام قصر آن حوری سرشت / شیوه «جَنَاتُ تَجْرِي تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ» داشت. شاعر (حافظ) بخشی از آیه هشتم سوره البینه (آیه ۹۸) را در شعر خود آورده است.

ایهام:

آوردن واژه‌ای با حداقل دو معنی که یک معنی نزدیک به ذهن و دیگری دور از ذهن باشد. مقصود شاعر معمولاً معنی دور و گاهی هر دو معنی است.

مثال بی مهر رخت، روز مرا نور نمانده است / وز عمر مرا جز شب دیجور نمانده است
مهر در این بیت به معنی ۱. عشق و محبت ۲. خورشید

مثال ای دمت عیسی، دم از دوری مزین / من غلام آن که دوراندیش نیست
دور اندیش بودن یعنی ۱. کسی که عاقبت اندیش است. ۲. کسی که به دوری و جدایی می‌اندیشد.

ایهام تناسب:

آوردن یک واژه با حداقل دو معنی که یک معنی در شعر حضور دارد و مفهوم خود را می‌رساند و معنی دیگر که در شعر حضور ندارد، با بعضی از اجزای کلام تناسب دارد.

مثال چون شبنم اوفتاده بدم پیش آفتاب / مهرم به جان رسید و به عیوق بر شدم
مهر در این بیت دو معنا دارد: ۱. خورشید ۲. عشق و محبت
مهر به معنی عشق و محبت در این بیت حضور دارد و مهر به معنی خورشید در بیت حضور ندارد؛ ولی با واژه‌های عیوق و آفتاب تناسب دارد.

حسن آمیزی:

آمیختن دو یا چند حس در کلام، به گونه‌ای که سبب زیبایی سخن شود.

مثال بوی بهبود ز اوضاع جهان می‌شنوم.
شنوایی بویایی
«بو» مربوط به حس بویایی است و فعل استشمام می‌کنم یا می‌بویم باید برای آن به کار رود؛ اما از فعل «می‌شنوم» که مربوط به حس شنوایی است، استفاده شده است.

حسن تعلیل:

آوردن دلیلی غیرواقعی و ادبی برای یک موضوع. این علت‌سازی عموماً مبتنی بر تشبیه است.

مثال رسم بدعهدی ایام چو دید ابر بهار / گریه‌اش بر سمن و سنبل و نسرين آمد
در این بیت حافظ علت بارش باران را ناشی از گریه ابر بهاری می‌داند که از دست بدعهدی روزگار خسته شده است، در حالی که علت اصلی بارش باران برای همه روشن است.

تکرار:

◆ تکرار یک یا چند کلمه در سخن که بر خوش آهنگی آن می‌افزاید.

مثال خیال روی کسی در سر است هر کس را / مرا خیال کسی کز خیال بیرون است

اشتقاق:

◆ اشتقاق، هم ریشگی دو یا چند کلمه است که سبب می‌شود واح‌های آن‌ها یکسان باشد.

مثال ز مشرق سر کوی، آفتاب طلعت تو / اگر طلوع کند، طالع‌هم همایون است.
سه کلمه مشخص شده یک ریشه مشترک (ط - ل - ع) دارند.

مثال چشم آسایش که دارد از سپهر تیز رو / ساقیا، جامی به من ده تا بیاسایم دمی
آسایش و بیاسایم از مصدر آسودن گرفته شده‌اند.

نکته اگر کلمات موردنظر ما عربی باشند، باید ریشه سه حرفی در آن‌ها مشترک باشد تا آرایه اشتقاق به وجود آید؛ اما اگر آن کلمات فارسی باشند؛ باید به مصدر آن‌ها توجه کنیم.

درسنامه دستور

جمله و اجزای اصلی آن:

- ◆ هر جمله از دو قسمت تشکیل می‌شود: نهاد - گزاره
- ◆ نهاد: بخشی از جمله است که درباره آن خبر می‌دهیم.
- ◆ گزاره: خبری است که درباره نهاد بیان می‌کنیم.
- ◆ سعدی یکی از شاعران پرآوازه ایران است.

نهاد گزاره

- نکته ۱. در هر گزاره یک فعل دیده می‌شود که هسته آن است.
۲. آنچه شخص فعل را مشخص می‌کند شناسه است. شناسه فعل معمولاً در شمار با نهاد مطابقت دارد.
۳. گاهی نهاد گروهی از کلمات است. مانند: نویسندگان باتجربه ایرانی آثار خود را ترجمه کردند.

گروه نهادی

فعل

- ◆ فعل کلمه‌ای است که معنی مستقلی دارد و دارای زمان و شخص و شمار است.
- ◆ افعال به سه گروه اصلی تقسیم می‌شوند: ۱. فعل ماضی (گذشته) ۲. فعل مضارع (حال) ۳. فعل مستقبل (آینده)
- ◆ فعل ماضی (گذشته): به فعل‌هایی که در زمان گذشته انجام شده‌اند فعل ماضی یا گذشته گفته می‌شود.

مثال هر فعل یک بن یا ریشه دارد. هنگامی که «ن» مصدر حذف شود، به بن ماضی دست پیدا می‌کنیم.

مثال رفتن ← رفت خواندن ← خواند

◆ به کمک شناسه «شخص» و «شمار» افعال مشخص می‌شود.

- ◆ به آخر ترکیب یعنی بعد از کلمه دوم «تر» اضافه می‌کنیم، اگر ترکیب معناداری به‌دست آید، ترکیب وصفی است.
 - ◆ مانند: کتاب مفیدتر (ترکیب وصفی) کتاب مریم‌تر (ترکیب اضافی)
 - ◆ به آخر کلمه اول که در واقع یک اسم است، «ی» اضافه می‌کنیم، اگر ترکیب معناداری به‌دست آید، ترکیب وصفی است.
 - ◆ مانند: کتابی مفید (ترکیب وصفی) کتابی مریم (ترکیب اضافی)
۴. به طور کلی باید بدانیم که موصوف و صفت از یکدیگر تفکیک نمی‌شوند و جدایی‌ناپذیرند، اما مضاف و مضاف‌الیه تفکیک‌پذیر هستند. در مثال‌های قبل اشاره‌شده، مفید بودن را از کتاب نمی‌توان جدا کرد، اما کتاب و مریم از یکدیگر قابل تفکیک هستند.

گروه اسمی:

- ◆ گروه اسمی: به مجموعه‌ای از یک یا چند واژه در جمله که می‌تواند وابسته داشته باشد، گروه اسمی می‌گویند.

وجود هسته در گروه اسمی اجباری و وجود وابسته اختیاری است.

وابسته‌های پیشین و پسین:

الف. وابسته‌های پیشین: پیش از هسته قرار می‌گیرند. نمونه‌هایی از وابسته‌های پیشین:

۱. صفت‌های اشاره: صفت‌های اشاره عبارت‌اند از: «این، آن، همین، همان، چنین، چنان» که پیش از هسته می‌آیند.

◆ مانند: آن ماشین

صفت اشاره هسته

◆ اگر «این، آن و...» به‌تنهایی یا در جایگاه وابستهٔ پسین بیایند، ضمیر اشاره هستند.

◆ مثال لباس را بردار و آن را بپوش.

ضمیر اشاره

۲. صفت پرسشی: واژه‌های «چه، کدام، چند، چندمین» پیش از اسم می‌آیند و پرسشی را طرح می‌کنند.

◆ مانند: کدام خانه را خریدی؟

صفت پرسشی هسته

۳. صفت مبهم: هرگاه کلمه‌های «هر، هیچ، همه، خیلی، فلان، مقداری، پاره‌ای و...» قبل از اسم (هسته) بیایند، صفت مبهم‌اند.

◆ مانند: همهٔ دانش‌آموزان درس می‌خوانند.

صفت مبهم هسته

◆ گاهی صفت مبهم بعد از هسته می‌آید. مثال: چند کتابی

هسته صفت مبهم

۴. صفت تعجبی: هرگاه واژه‌های «چه» و «عجب» پیش از اسم بیایند و تعجب را برسانند، صفت تعجبی به حساب می‌آیند.

◆ مانند: چه هوایی!

صفت تعجبی هسته

۵. صفت شمارشی اصلی: اگر همهٔ عددهای اصلی پیش از اسم بیایند، صفت شمارشی محسوب می‌شوند.

◆ مانند: سه ماشین

صفت شمارشی هسته

◆ گاهی این عددها وابسته نیستند و هسته هستند. مانند: سه، عدد فرد است.

هسته (نهاد)

۶. صفت شمارشی ترتیبی (۱) با پسوند «مین»: عدد اصلی + مین = صفت شمارشی ترتیبی